

JIZZAX VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar-sentabr oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2020- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 694,0 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019- yilning mos davriga nisbatan 288,6 mln. AQSh dollariga yoki 71,2 % ga oshdi.

TASHQI SAVDO
AYLANMASI
VA BALANSI
(yanvar-
sentabr, mln.
AQSh dollari)



Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.



JIZZAX
VILOYATI
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
ENG YUQORI
ULUSHGA EGA
BO'LGAN
DAVLATLAR
(2020- yil
yanvar-
sentabr, mln.
AQSh dollari,
ulushi,
% da)

TSA da eksport hajmi 97,5 mln. AQSh dollariga (1,6 % ga oshdi) va import hajmi 596,5 mln. AQSh dollariga (92,8 % ga oshdi) yetdi. Hisobot davrida – 499,0 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Chexiya Respublikasi	345,9	0,0	345,9	49,8
Xitoy Xalq Respublikasi	129,1	8,2	121,0	18,6
Turkiya	48,1	22,5	25,7	6,9
Rossiya Federatsiyasi	34,7	21,4	13,4	5,0
Litva	30,2	0,0	30,1	4,3
Qozog'iston	20,7	17,7	3,0	3,0
Koreya Respublikasi	14,8	0,0	14,8	2,1
Tojikiston	12,1	12,0	0,0	1,7
Latviya	11,1	0,1	11,1	1,6
Polsha	6,2	1,1	5,1	0,9

So'nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda, eksportni qo'llab-quvvatlash, import o'rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o'zgarishga erishildi.

Viloyatimiz jahonning 60 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Chexiya Respublikasi (49,8 %) Xitoy Xalq Respublikasi (18,6 %), Turkiya (6,9 %), Rossiya Federatsiyasi (5,0 %), Litva (4,3 %), Qozog'iston (3,0 %), Koreya Respublikasi (2,1 %), Tojikiston (1,7 %), Latviya (1,6 %) va Polsha (0,9 %) da qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, qo'shni davlatlar Tojikiston va Qozog'iston bilan TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Qozog'iston, Tojikiston, Qirg'iz Respublikasi bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Rossiya, Xitoy, Koreya Respublikasi va Turkiya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan 9 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Chexiya Respublikasi (345,9 mln. AQSh dollari), Xitoy Xalq Respublikasi (129,1 mln. AQSh dollari), Turkiya (48,9 mln. AQSh dollari), Rossiya Federatsiyasi (34,7 mln. AQSh dollari), Litva (30,2 mln. AQSh dollari), Latviya (11,1 mln. AQSh dollari), Qozog'iston (20,7 mln. AQSh dollari), Tojikiston (12,1 mln. AQSh dollari) va Koreya Respublikasi (14,8 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 11 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.



JIZZAX
VILOYATINING
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
DINAMIKASI
(yanvar-
sentabr,
mln. AQSh
dollari)

Davlatlar	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Chexiya Respublikasi	0,1	3,7	345,9
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	0,1	3,7	345,9
Saldo	-0,1	-3,7	-345,9
Xitoy Xalq Respublikasi	91,5	99,0	129,1
Eksport	9,2	7,1	8,2
Import	82,3	91,9	121,0
Saldo	-73,1	-84,8	-112,8
Turkiya	41,2	60,1	48,1
Eksport	11,0	20,9	22,5
Import	30,3	39,2	25,7
Saldo	-19,3	-18,4	-3,2
Rossiya Federatsiyasi	58,0	53,9	34,7
Eksport	24,3	23,7	21,4
Import	33,8	30,2	13,4
Saldo	-9,5	-6,6	8,0
Litva	5,0	29,7	30,2
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	5,0	29,7	30,1
Saldo	-5,0	-29,7	-30,1
Qozog'iston	52,4	28,7	20,7
Eksport	18,0	17,3	17,7
Import	34,4	11,4	3,0
Saldo	-16,4	5,9	14,7
Koreya Respublikasi	5,8	22,4	14,8
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	5,8	22,4	14,8
Saldo	-5,8	-22,4	-14,8



JIZZAX
VILOYATINING
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
DINAMIKASI
(yanvar-
sentabr,
mln. AQSh
dollari)

Davlatlar	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Tojikiston	1,7	7,9	12,1
Eksport	1,7	7,6	12,0
Import	0,0	0,3	0,0
Saldo	1,7	7,4	12,0
Latviya	10,7	27,8	11,1
Eksport	0,2	0,1	0,1
Import	10,5	27,6	11,1
Saldo	-10,3	-27,5	-11,0
Polsha	0,7	17,4	6,2
Eksport	0,3	0,4	1,1
Import	0,5	17,0	5,1
Saldo	-0,2	-16,6	-4,0
Avstriya	0,7	1,2	4,9
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	0,7	1,2	4,9
Saldo	-0,7	-1,2	-4,9
Gongkong	0,8	0,7	4,6
Eksport	0,0	0,0	0,0
Import	0,8	0,7	4,6
Saldo	-0,8	-0,7	-4,6
Italiya	2,2	2,1	4,1
Eksport	0,4	2,0	2,9
Import	1,9	0,1	1,3
Saldo	-1,5	1,8	1,6
Yaponiya	0,3	2,0	3,6
Eksport	0,1	0,0	0,0
Import	0,2	1,9	3,6
Saldo	0,0	-1,9	-3,6

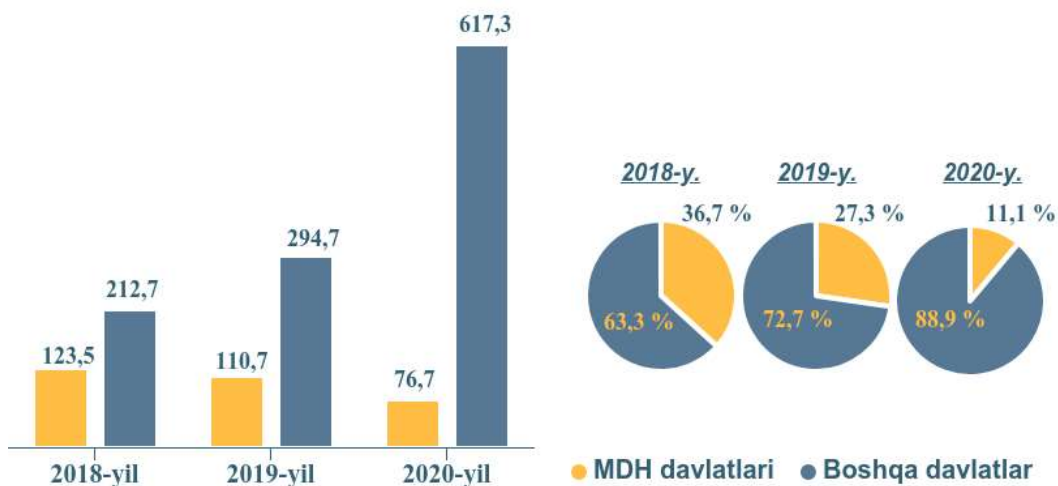


JIZZAX
VILOYATINING
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
BILAN TASHQI
SAVDO
AYLANMASI
DINAMIKASI
(yanvar-
sentabr,
mln. AQSh
dollari)

Davlatlar	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Belarus Respublikasi	2,1	5,8	3,2
Eksport	0,6	0,5	0,8
Import	1,5	5,2	2,5
Saldo	-0,9	-4,7	-1,7
Qirg'iz Respublikasi	3,0	4,9	3,1
Eksport	3,0	4,7	2,9
Import	0,0	0,2	0,2
Saldo	3,0	4,6	2,6
Eron	10,3	5,3	2,6
Eksport	1,1	1,8	0,7
Import	9,2	3,5	1,9
Saldo	-8,2	-1,7	-1,2
Germanya	15,9	2,9	2,1
Eksport	0,8	0,5	0,1
Import	15,0	2,4	2,0
Saldo	-14,2	-1,9	-1,9
Pokiston	4,6	0,8	1,6
Eksport	0,5	0,6	1,6
Import	4,1	0,2	0,0
Saldo	-3,6	0,3	1,6
Turkmaniston	0,5	1,2	1,5
Eksport	0,2	0,3	0,7
Import	0,3	1,0	0,8
Saldo	-0,1	-0,7	-0,1

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2020- yil yanvar - sentabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 11,1 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2019- yilning mos davriga nisbatan ulushi 30,7 % ga kamaygan.

JIZZAX VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

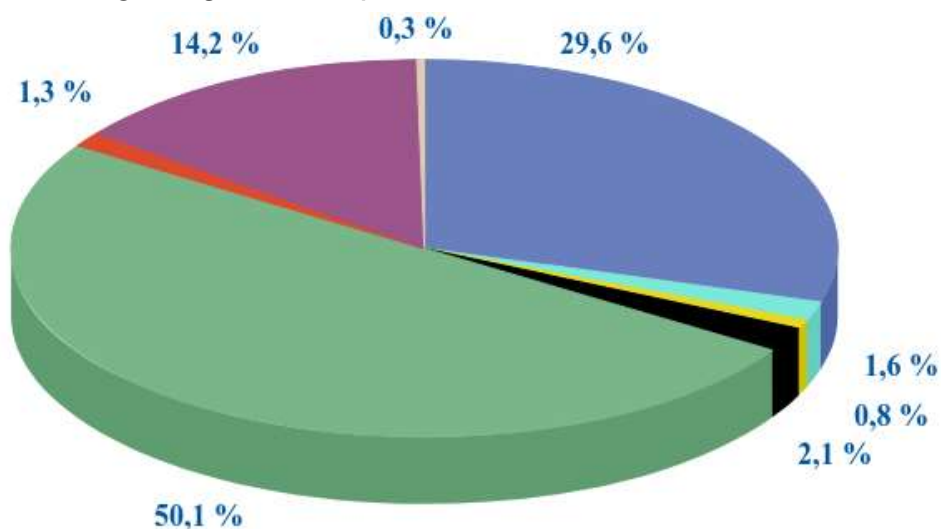


Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2020- yil yanvar-sentabr oylarida 2019- yilning mos davriga nisbatan oshgan (109,5 % ga oshdi) va jami TSA dagi ulushi 88,9 % ni tashkil etdi.

JIZZAX VILOYATINING EKSPORTI (2020- yil yanvar - sentabr)

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida mamlakatning eksportyorlar soni 158 tani tashkil etib, ular tomonidan 97,5 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2019- yilning mos davriga nisbatan 1,6 % ga oshdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,7 % ni tashkil etib, ular asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (50,1 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (29,6 %), turli xil tayyor buyumlar (14,2 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (2,1 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.



XSST
BO'YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-
sentabr,
ulushi, % da)





**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
EKSPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-
sentabr)**

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami eksport	97,5	56,5	41,0	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,7	0,5	0,2	0,8	0,9	0,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1,3	1,1	0,1	1,3	2,0	0,4
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	28,8	19,6	9,3	29,6	34,7	22,6
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	48,9	19,9	29,0	50,1	35,2	70,8
Turli xil tayyor buyumlar	13,8	13,6	0,2	14,2	24,1	0,5
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1,6	0,3	1,3	1,6	0,5	3,1
Xizmatlar	0,3	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	2,1	1,3	0,8	2,1	2,3	1,8



MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo'nalishi bo'yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlarga eksportning asosiy qismi material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlariga to'g'ri kelmoqda, keyingi o'rinlarda eksport hajmi bo'yicha asosan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, turli xil tayyor buyumlar hamda mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallarga to'g'ri kelmoqda.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O'SISH
SUR'ATLARI
(2020- yil
yanvar-sentabr)**

XSST tarkibi	2019- yilning yanvar-sentabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	101,6	96,5	109,7
shu jumladan:			
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	27,7	19,7	0,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	46,7	43,1	131,7
Ichimliklar va tamaki	12,5	12,5	0,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0	0,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	70,6	86,9	50,6
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	154,1	106,8	2,2 b.
Turli xil tayyor buyumlar	127,4	143,6	14,5
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	26,2	15,3	31,0
Xizmatlar	68,8	113,2	42,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	2,8 b.	196,1	13,4 b.



2020- yil yanvar-sentabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2019- yilning yanvar-sentabriga nisbatan, asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlar, turli xil tayyor buyumlar, kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlarida kamayish kuzatildi.

**EKSPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(yanvar-sentabr,
% da)**

XSST tarkibi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	2,8	0,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	1,8	2,9	1,3
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0	0,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	36,7	42,4	29,6
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	46,1	33,1	50,1
Turli xil tayyor buyumlar	10,9	11,3	14,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3,3	6,2	1,6
Xizmatlar	0,4	0,5	0,3
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	0,8	0,8	2,1



JIZZAX VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI



**XSST BO'LIMI
BO'YICHA
AYRIM
MAHSULOTLAR
EKSPORTI
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-
sentabr)**

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSh dollari	2019- yilning mos davriga nisbatan, % da
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	0,7	27,7
Xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan o'simlik moylari va yog'lar	0,7	27,7
Mashinalar va transport uskunolari	1,3	46,7
Avtomobillar (samolyotni o'z ichiga olgan holda)	0,1	0,0
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni qayta ishlash uchun asboblari va uskunalar	0,0	27,1
Maxsus sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	0,1	22,0
Maxsus bo'lmagan sanoat mashinalari va jihozlari n.e.c. va mashina qismlari n.e.c.	0,0	0,4
Boshqa joyda tasniflanmagan elektr mashinalari, asboblari va moslamalari va ularning elektr qismlari (shu jumladan boshqa joyda tasniflanmagan maishiy elektr jihozlari uchun elektr bo'lmagan qismlar)	1,1	62,8
Energiya ishlab chiqaradigan mashinalar va uskunalar	0,0	0,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0
Ichimliklar va tamaki	0,0	12,5
Ichimliklar	0,0	0,0
Tamaki va tamaki mahsulotlari	0,0	14,1
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	28,9	70,6
03 bo'limiga kiritilgan hayvonlardan tashqari tirik hayvonlar	0,6	5,7 b.
Don va undan tayyorlangan mahsulotlar	1,1	142,7
Hayvonlar uchun ozuqa (pishirilgan dondan tashqari)	0,1	1,3
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	26,4	87,4
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,0	5,9
Sabzavotlar va mevalar	0,0	96,2
Har xil ovqatlar va preparatlar	0,2	45,9
Baliqlar (dengiz sutemizuvchilar emas), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvsiz umurtqasiz hayvonlar va undan tayyorlangan preparatlar	0,3	0,0
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	0,1	182,3 b.
Sanoat mahsulotlari	48,9	154,1
Qog'oz, karton va qog'oz pulpa, qog'oz yoki karton buyumlar	0,2	



JIZZAX VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI

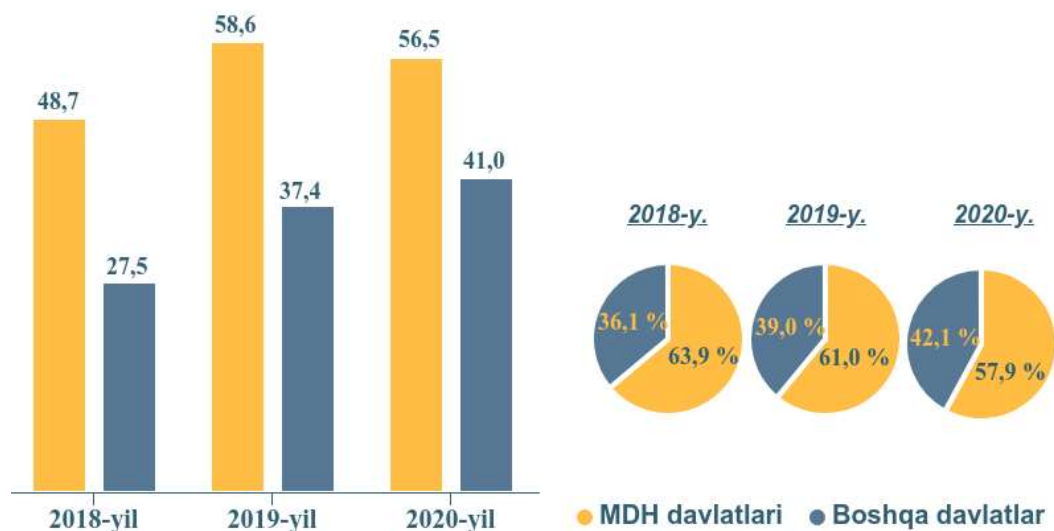


**MDH
VA BOSHQA
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-
sentabr,
mln. AQSh
dollari,
ulushi, % da)**

Metall buyumlar n.e.c.	0,9	4,1 b.
Mantar va yog'och mahsulotlari (mebeldan tashqari)	0,0	0,0
Teri, tayyor charm buyumlar m., mo'yna	0,0	0,0
Metall bo'lmagan mineral mahsulotlar n.e.c.	0,1	36,7 b.
Kauchuk buyumlar n.e.c.	5,3	127,6
To'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar va boshqalar	0,0	0,0
Rangli metallar	42,1	154,1
Temir va po'lat	0,4	4,7 b.
Har xil tayyor mahsulotlar	13,8	127,4
Boshqa toifalarga kiritilmagan santexnika, isitish va yoritish moslamalari uchun bloklar, armatura va fiksajlar	0,0	0,0
Sayohat materiallari, sumkalar va shunga o'xshash idishlar	0,1	0,0
Mebel va armatura, choyshablar, zambil, zambil tayanchlari, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	11,8	109,7
Poyafzal	0,0	0,0
Kiyim va kiyim-kechak aksessuarlari	0,1	0,0
Boshqa joylarda tasniflanmagan har xil tayyor mahsulotlar	0,0	0,0
Fotosuratlar, uskunalar, sarf materiallari va optik mahsulotlar n.e.c. Soat	0,0	0,0
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	0,5	8,5 b.
Yog' va moyli urug'lar	1,7	28,1
Metall rudalari va metall parchalari	1,4	70,6
Xizmatlar	0,3	68,8
Sayohat	0,2	103,4
Transport xizmatlari	0,1	2,2 b
Moliyaviy xizmatlar	0,0	16,1
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	2,1	2,8 b.
Bo'yoqlar va taninlar va bo'yoqlar	0,7	110,5
Tibbiy va farmatsevtika mahsulotlari	0,0	11,5 b.
Noorganik kimyoviy moddalar	0,1	0,0
Boshlang'ich bo'lmagan shaklda plastmassa	0,7	0,0
Boshlang'ich shaklidagi plastmassalar	0,0	
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlaridan tashqari)	0,0	44,0
Boshqa joylarda tasniflanmagan kimyoviy moddalar va mahsulotlar	0,0	0,0
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga oid vositalar, abraziv va yuvish vositalari	0,0	131,9

JIZZAX
VILOYATINING
ASOSIY
HAMKOR
DAVLATLARGA
AMALGA
OSHIRGAN
EKSPORTI
HAJMI VA
O'SISH
SUR'ATLARI
(yanvar-
sentabr)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019- yil yanvar-sentabrdagi 61,0 % dan 2020- yil yanvar-sentabrda 57,9 % ni tashkil etdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 42,1 % ni tashkil etdi.

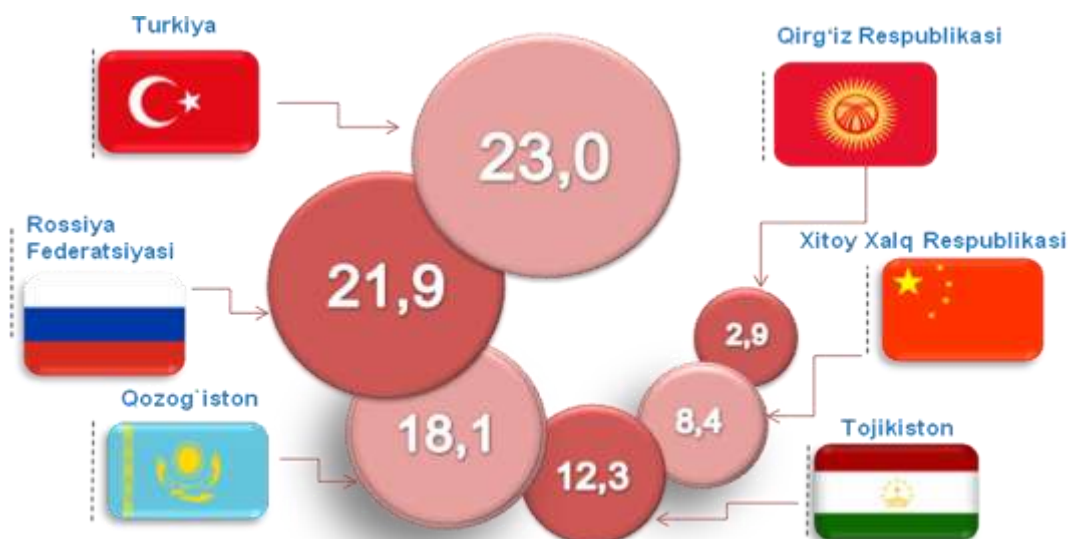


2020- yilning yanvar-sentabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Turkiya (eksport umumiy hajmining 23,0 % i), Rossiya Federatsiyasi (21,9 %), Qozog'iston (18,1 %), Tojikiston (12,3 %), Xitoy Xalq Respublikasi (8,4 %), Qirg'iz Respublikasi (2,9 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 86,6 % ni tashkil etmoqda.

Tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha 6 ta asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Rossiya Federatsiyasining bir pog'onaga tushishi hisobiga, Turkiya eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

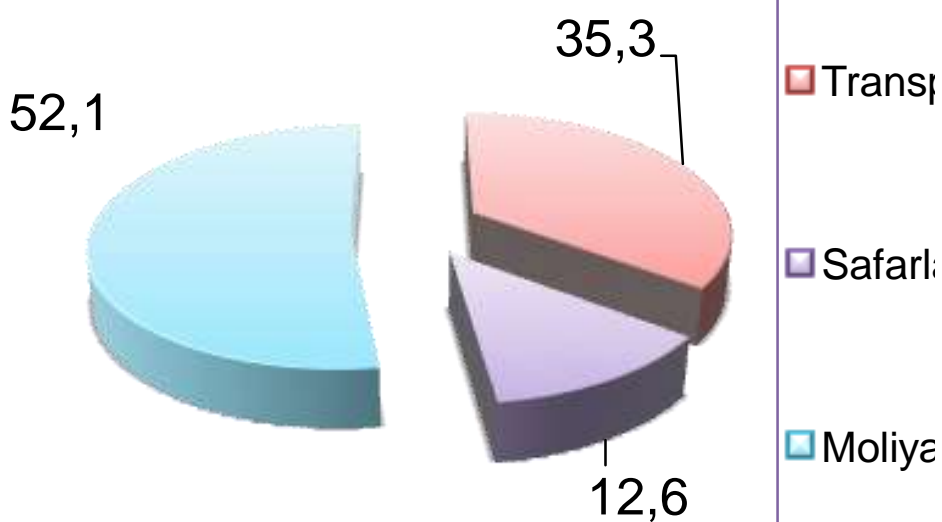
Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2019- yilning mos davriga nisbatan 35 davlatdan 33 davlatga kamaydi.

JIZZAX VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr)



Xizmatlar eksporti hajmi 0,3 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,3 % ini tashkil etib, 2019- yilning mos davriga nisbatan 31,2 % ga kamayganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (52,1 %), transport xizmatlari (35,3 %) va safarlar (turizm) xizmatlari (12,6 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (yanvar-sentabr, ulushi, % da)





JIZZAX VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI



TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTIDAGI
YIGIRMATA
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
(yanvar-
sentabr)

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019- yil	2020- yil	2019- yil	2020- yil	2019- yil	2020- yil
Turkiya	21,8	23,0	190,4	107,5	1	2
Rossiya Federatsiyasi	24,6	21,9	97,4	90,3	2	1
Qozog'iston	18,0	18,1	96,1	102,3	3	3
Tojikiston	7,9	12,3	4,6 b.	157,9	4	5
Xitoy	7,4	8,4	77,1	115,3	5	4
Qirg'iz Respublikasi	4,9	2,9	159,4	60,9	6	6
Italiya	2,0	2,9	5,3 b.	145,6	7	9
Pokiston	0,6	1,6	116,7	2,8 b.	8	19
Afg'oniston	1,3	1,1	64,1	90,5	9	12
Polsha	0,4	1,1	144,5	2,6 b.	10	0
Ukraina	3,8	0,9	5,2 b.	22,9	11	10
Quvayt	0,0	0,9	0,0	0,0	12	7
Belarus	0,5	0,8	82,6	151,0	13	16
Turkmaniston	0,3	0,7	168,1	2,7 b.	14	20
Iroq	1,9	0,7	169,2	39,0	15	0
Eron	0,5	0,5	116,0	97,0	16	14
Gruziya	0,1	0,3	2,1 b.	3,5 b.	17	26
Suriya	0,2	0,3	0,0	154,3	18	8
Singapur	0,0	0,3	0,0	0,0	19	27
Azərbayjon	0,9	0,2	6,3 b.	20,6	20	23

**MEVA-
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARI
EKSPORTI**

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 26,5 mln. dollar qiymatli 53,1 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2019- yilning mos davriga nisbatan 11,9 mln. AQSh dollarida pastlashish kuzatildi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 8,3 mln. AQSh dollariga teng 14,6 ming tonna sabzavot, shuningdek, 10,4 mln. AQSh dollari qiymatidagi 17,4 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 27,1 % ni tashkil etdi.

**MEVA-
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARI
EKSPORTI
(2020 yil
yanvar-
sentabr,
mln. AQSh
dollari)**



Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (50,7 %), Turkiya (14,8 %), Rossiya Federatsiyasi (11,7 %), Xitoy Xalq Respublikasi (7,0 %) va Ukraina (2,9 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.



MEVA -
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARINING
EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-
sentabr)

Davlatlar	2019- yil			2020- yil		
	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da	ming tonna	mln. AQSh dollari	ulushi*, % da
Qozog'iston	20,2	11,5	38,0	36,8	13,7	51,8
Turkiya	4,4	4,2	13,8	2,3	3,6	13,8
Rossiya Federatsiyasi	5,9	2,9	9,6	5,7	2,8	10,4
XXR	1,8	1,4	4,7	2,0	1,8	6,7
Ukraina	3,2	2,7	8,8	1,4	0,6	2,4
Turkmaniston	0,3	0,2	0,6	0,8	0,6	2,4
Tojikiston	1,3	0,2	0,7	0,5	0,4	1,6
Boshqa davlatlar	10,1	7,2	23,8	4,0	2,9	10,8

*-qiymat ifodasidan

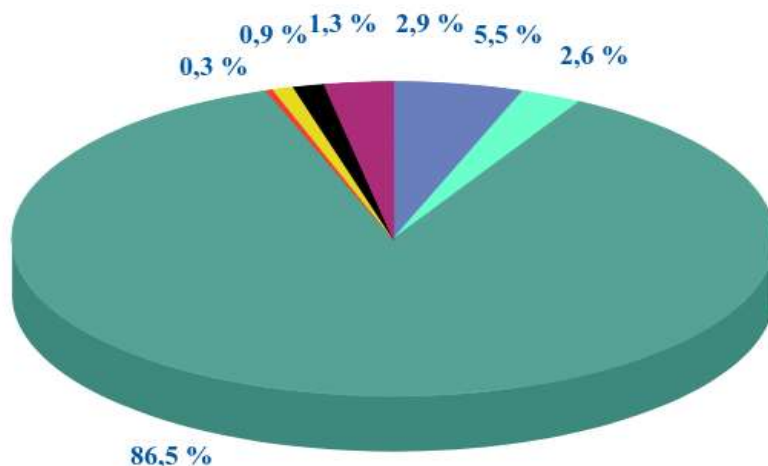
To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xomashyosi o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 38,2 mln. AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 44,4 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan, 51,0 % ga oshdi.

TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORTI

JIZZAX VILOYATINING IMPORTI (2020- yil yanvar-sentabr)

2020- yil yanvar-sentabr oylarida import hajmi 596,5 mln. AQSh dollarini va 2019- yilning mos davriga nisbatan 192,8 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (78,8 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (9,5 %), hamda kimyoviy vositalar (4,5 %) hisobiga to'g'ri keldi.



XSST BO'LIMI
BO'YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-
sentabr, ulushi,
% da)

- Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar - 1,3 %
- Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari - 0,9 %
- Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar - 0,3 %
- Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari - 5,5 %
- Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar - 2,6 %
- Mashinalar va transport asbob-uskunalari - 86,5 %
- Turli xil tayyor buyumlar - 2,9 %

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-sentabrida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 287,1 mln. AQSh dollariga oshdi va 596,5 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.



**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARDAN
IMPORT TARKIBI
(2020- yil
yanvar-
sentabr)**

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami import	596,5	20,2	576,3	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	516,2	3,0	513,1	86,5	14,7	89,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,6	1,4	0,3	0,3	6,7	0,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	7,7	5,7	2,0	1,3	28,2	0,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	32,8	2,9	29,9	5,5	14,6	5,2
Turli xil tayyor buyumlar	17,4	0,7	16,7	2,9	3,6	2,9
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	5,1	3,8	1,3	0,9	18,9	0,2
Xizmatlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	15,7	2,7	13,0	2,6	13,3	2,3
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Importning eng katta ulushi, jumladan, mashinalar va transport asbob-uskunalari (14,7 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (14,6 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (13,3 %), turli xil tayyor buyumlar (3,6 %) MDH mamlakatlariga to'g'ri keladi, boshqa xorijiy mamlakatlarga esa eng katta ulush asosan mashina va transport asbob-uskunalari (89,0 %) hamda asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (5,2 %), hissasiga to'g'ri keladi.



XSST tarkibi	2019- yil yanvar-sentabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	192,8	38,7	2,2 b.
shu jumladan:			
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	0,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	2,5 b.	24,7	2,6 b.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	107,2	102,5	139,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	42,9	48,7	32,1
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	140,6	57,5	163,9
Turli xil tayyor buyumlar	84,1	67,3	85,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	37,6	33,9	56,3
Xizmatlar	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	81,6	75,9	82,9

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORTNING O'SISH SUR'ATLARI (2020- yil yanvar-sentabr)

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2019- yilning mos davriga nisbatan mashinalar va transport asbob-uskunalari importi 2,6 martaga oshdi, asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari importi esa 163,9 % ni tashkil qildi.



**IMPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(2020- yil
yanvar-
sentabr, ulushi,
% da)**

XSST tarkibi	2018- yil	2019- yil	2020- yil
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	0,0
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	86,5	14,7	89,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,3	6,7	0,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	1,3	28,2	0,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	5,5	14,6	5,2
Turli xil tayyor buyumlar	2,9	3,6	2,9
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	0,9	18,9	0,2
Xizmatlar	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	2,6	13,3	2,3

**XSTT BO'YICHA
IMPORT
QILINGAN
AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-sentabr
2019- yil
yanvar-
sentabriga
nisbatan)**

Mahsulot nomi	Mln. AQSh dollari	O'zgarish sura'tlari, % da
Mashinalar va transport uskunolari	517,7	2,5 b.
Avtomobililar (samolyotni o'z ichiga olgan holda)	8,2	55,7
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni qayta ishlash uchun asboblari va uskunalar	92,5	85,4
Kantselyariya va ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uskunolari	0,0	92,2
Metallni qayta ishlash mashinalari	8,6	41,2 b.
Maxsus sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	2,9	2,4 b.
Maxsus bo'lmagan sanoat mashinalari va jihozlari n.e.c. va mashina qismlari n.e.c.	387,0	5,2 b.
Boshqa transport uskunolari	2,4	136,8
Boshqa joyda tasniflanmagan elektr mashinalari, asboblari va moslamalari va ularning elektr qismlari (shu jumladan boshqa joyda tasniflanmagan maishiy elektr jihozlari uchun elektr bo'lmagan qismlar)	11,2	3,1 b.
Energiya ishlab chiqaradigan mashinalar va uskunalar	3,3	3,6 b.
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1,6	125,6
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	7,7	42,9



JIZZAX VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI



**XSTT BO'YICHA
IMPORT
QILINGAN
AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-sentabr
2019- yil
yanvar-
sentabriga
nisbatan)**

03 bo'limiga kiritilgan hayvonlardan tashqari tirik hayvonlar	0,0	39,4
Don va undan tayyorlangan mahsulotlar	1,4	0,0
Hayvonlar uchun ozuqa (pishirilgan dondan tashqari)	1,6	47,1
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	0,0	14,5
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,2	43,9
Go'sht va go'sht mahsulotlari	0,4	35,6
Sabzavotlar va mevalar	1,6	29,5
Har xil ovqatlar va preparatlar	2,4	50,4
Baliqlar (dengiz sutemizuvchilar emas), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvsiz umurtqasiz hayvonlar va undan tayyorlangan preparatlar	0,1	4,8
Sanoat mahsulotlari	32,8	140,6
Qog'oz, karton va qog'oz pulpa, qog'oz yoki karton buyumlar	0,3	79,8
Metall buyumlar n.e.c.	5,3	152,9
Mantar va yog'och mahsulotlari (mebeldan tashqari)	0,2	7,2
Metall bo'lmagan mineral mahsulotlar n.e.c.	4,3	2,4 b.
Kauchuk buyumlar n.e.c.	0,8	3,5 b.
To'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar va boshqalar	5,6	140,9
Rangli metallar	7,6	199,3
Temir va po'lat	8,7	138,0
Har xil tayyor mahsulotlar	22,5	84,1
Boshqa toifalarga kiritilmagan santexnika, isitish va yoritish moslamalari uchun bloklar, armatura va fiksajlar	10,2	64,8
Mebel va armatura, choyshablar, zambil, zambil tayanchlari, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	0,0	83,5 b.
Kiyim va kiyim-kechak aksessuarlari	0,0	32,0
Boshqa joylarda tasniflanmagan har xil tayyor mahsulotlar	5,7	2,2 b.
Maxsus, ilmiy va nazorat qilish asboblari va n.e.c.	0,2	162,4
Fotosuratlar, uskunalar, sarf materiallari va optik mahsulotlar n.e.c. soat	0,0	0,0
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	0,1	4,4 b.
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va	1,2	53,5



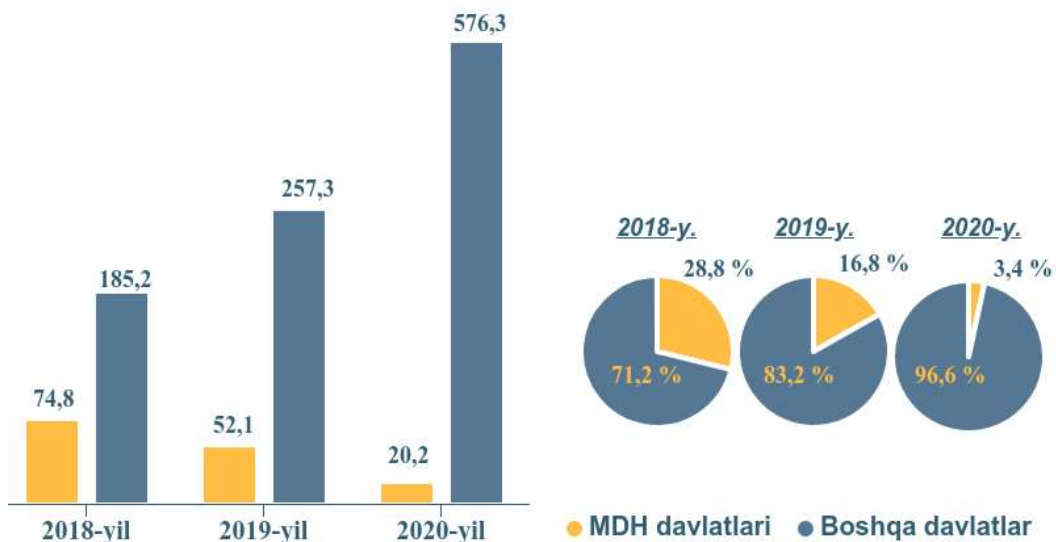
**XSTT BO'YICHA
IMPORT
QILINGAN
AYRIM TURDAGI
MAHSULOTLAR
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-sentabr
2019- yil
yanvar-
sentabriga
nisbatan)**

qaytarilgan kauchuk)		
Mantar va yog'och	3,8	38,8
56-bo'limga kiritilmagan o'g'it xom ashyosi va mineral xom ashyo (ko'mir, moy va qimmatbaho toshlardan tashqari)	0,2	26,5
Hayvonot va o'simlik manbalari n.e.c.	1,0	83,6
To'qimachilik tolalari (ustki va boshqa taralgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari (kalava yoki matoga qayta ishlanmagan)	0,1	85,0
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	15,7	81,6
Bo'yoqlar va taninlar va bo'yoqlar	2,4	115,1
Tibbiy va farmatsevtika mahsulotlari	4,8	55,0
Noorganik kimyoviy moddalar	2,4	4,6 b.
Organik kimyoviy moddalar	0,2	72,2
Boshlang'ich bo'lmagan shaklda plastmassa	1,0	90,6
Boshlang'ich shaklidagi plastmassalar	1,9	2,0 b.
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlaridan tashqari)	2,6	49,8
Boshqa joylarda tasniflanmagan kimyoviy moddalar va mahsulotlar	0,1	104,1
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga oid vositalar, abraziv va yuvish vositalari	0,1	98,2

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi hajmlarining kamayishiga sabzavot va mevalar (57,1 % ga pasaygan), donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar (98,3 % ga) importining kamayishi ta'sir qilgan.

Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar importi oshishiga esa, boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar (5,5 %), hamda organik kimyo moddalari (72,2 %) bevosita ta'sir etgan.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLAT-
LARDAN TOVAR
VA XIZMATLAR
IMPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-
sentabr,
mln. AQSh
dollari,
ulush % da)**



Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Chexiya umumiy import hajmida 58,0 % ulushi bilan Xitoy Xalq Respublikasini (20,2 %) ortda qoldirgan holda, birinchi o'rinni egalladi.

**TOVAR
VA XIZMATLAR
IMPORTIDAGI
YIGIRMATA
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
(yanvar-
sentabr)**

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019- yil	2020- yil	2019- yil	2020- yil	2020- yil	2019- yil
Chexiya Respublikasi	309,4	596,5	119,0	192,8	1	10
Xitoy Xalq Respublikasi	3,7	345,9	37,5 b.	94,4 b.	2	1
Litva	91,9	121,0	111,6	131,7	3	5
Turkiya	29,7	30,1	5,9 b.	101,4	4	2
Koreya Respublikasi	39,2	25,7	129,7	65,4	5	3



**TOVAR
VA XIZMATLAR
IMPORTIDAGI
YIGIRMATA
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
(yanvar-
sentabr)**

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019- yil	2020- yil	2019- yil	2020- yil	2020- yil	2019- yil
Rossiya Federatsiyasi	22,4	14,8	3,8 b.	66,1	6	4
Latviya	30,2	13,4	89,5	44,2	7	6
Polsha	27,6	11,1	2,6 b.	40,1	8	29
Avstriya	17,0	5,1	37,6 b.	29,9	9	9
Gongkong	1,2	4,9	173,2	4,1 b.	10	38
Yaponiya	0,7	4,6	86,2	6,8 b.	11	8
Qozog'iston	1,9	3,6	11,2 b.	186,5	12	12
Belarus respublikasi	11,4	3,0	33,2	26,5	13	14
Germaniya	5,2	2,5	3,4 b.	47,0	14	28
Eron	2,4	2,0	15,9	84,0	15	16
Italiya	3,5	1,9	37,5	54,4	16	20
Gruziya	0,1	1,3	7,5	9,2 b.	17	22
Bangladesh	0,7	1,0	7,4 b.	155,8	18	24
Hindiston	0,5	0,8	65,2	148,0	19	31
Turkmaniston	1,8	0,8	136,2	43,6	20	25

2019- yil bilan taqqoslaganda import bo'yicha eng yuqori oltilikda Chexiya Respublikasi birinchilikka ko'tarildi.

2020- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bo'yicha Jizzax viloyati tomonidan 51 ta davlat bilan tovarlar importi amalga oshirildi.

Jizzax viloyati
Tashqi iqtisodiy faoliyat va
savdo statistikasi bo'limi.
Tel.:71-221-51-26